HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

28 ianuarie 2010*

În cauza C-264/08,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 234 CE de Hof van Cassatie (Belgia), prin decizia din 22 mai 2008, primită de Curte la 19 iunie 2008, în procedura

Belgische Staat

împotriva

Direct Parcel Distribution Belgium NV,

CURTEA (Camera a doua),

compusă din domnul C. W. A. Timmermans (raportor), îndeplinind funcția de președinte al Camerei a doua, domnii K. Schiemann și L. Bay Larsen, judecători,

* Limba de procedură: olandeza.

avocat general: doamna E. Sharpston,
grefier: domnul R. Grass,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru Direct Parcel Distribution Belgium NV, de K. Wille, advocaat;

— pentru guvernul belgian, de domnul J.-C. Halleux, în calitate de agent;

— pentru guvernul polonez, de domnul M. Dowgielewicz, în calitate de agent;

— pentru guvernul finlandez, de doamna A. Guimaraes-Purokoski, în calitate de agent;

— pentru Comisia Comunităților Europene, de domnul W. Roels, în calitate de agent,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește interpretarea articolului 217 alineatul (1) și a articolului 221 alineatul (1) din Regulamentul (CEE) nr. 2913/92 al Consiliului din 12 octombrie 1992 de instituire a Codului vamal comunitar (JO L 302, p. 1, Ediție specială, 02/vol. 5, p. 58, denumit în continuare „Codul vamal").

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Belgische Staat (statul belgian), pe de o parte, și Direct Parcel Distribution Belgium NV (denumită în continuare „Direct Parcel"), pe de altă parte, având ca obiect recuperarea ulterioară a unor taxe vamale la import.

Cadrul juridic

Codul vamal

3 Articolul 217 din Codul vamal prevede:

„(1) Orice valoare a drepturilor de import sau export care rezultă dintr-o datorie vamală, denumită în continuare «valoarea drepturilor», se calculează de autoritățile

vamale de îndată ce intră în posesia datelor necesare și este înregistrată de autoritățile respective în evidențele contabile sau pe orice alt suport echivalent (înscrierea în evidența contabilă).

[…]

(2) Statele membre stabilesc regulile practice pentru înscrierea în evidența contabilă a valorii drepturilor. Aceste reguli pot varia în momentul în care autoritățile vamale, având în vedere condițiile în care datoria vamală a luat naștere, au certitudinea că sumele menționate vor fi plătite."

4 Potrivit articolului 221 alineatele (1) și (3) din Codul vamal:

„(1) De îndată ce a fost înscrisă în evidența contabilă, valoarea drepturilor se comunică debitorului în conformitate cu normele corespunzătoare.

[…]

(3) Comunicarea către debitor nu poate fi făcută după expirarea unui termen de trei ani de la data la care a luat naștere datoria vamală. Cu toate acestea, dacă incapacitatea autorităților vamale de a stabili valoarea exactă legal datorată este rezultatul unui act care poate declanșa urmărirea penală, în măsura în care dispozițiile în vigoare o permit, această comunicare poate fi făcută după expirarea acestei perioade de trei ani."

Reglementarea privind resursele proprii ale Comunităților Europene

5 Articolul 6 din Regulamentul (CE, Euratom) nr. 1150/2000 al Consiliului din 22 mai 2000 privind punerea în aplicare a Deciziei 94/728/CE, Euratom referitoare la sistemul resurselor proprii ale Comunităților (JO L 130, p. 1, Ediție specială, 01/vol. 2, p. 184) prevede în special reguli privind înscrierea drepturilor rezultate dintr-o datorie vamală în contabilitatea resurselor proprii, înscriere care este condiționată de constatarea drepturilor respective în conformitate cu articolul 2 din acest regulament.

Acțiunea principală și întrebările preliminare

6 La 18 noiembrie 1999, Boeckmans België NV (denumită în continuare „Boeckmans België") a depus o declarație sumară la Administrația vămilor și accizelor din Anvers cu privire la un container cu produse de brutărie al cărui destinatar era Direct Parcel.

7 Acest container a fost livrat societății Direct Parcel fără ca declarația prezentată acestei administrații să fi fost acceptată, respectivul container fiind totuși, pentru acest motiv, exclus de la supravegherea vamală.

8 Prin scrisoarea din 26 mai 2000, respectiva administrație a comunicat societății Boeckmans België că perioada de încheiere era deja mult depășită și că, din acest motiv, a luat naștere o datorie vamală.

9 Prin scrisoarea din 3 octombrie 2000, aceeași administrație a propus o tranzacție amiabilă societății Boeckmans België, împotriva căreia aceasta din urmă a introdus o reclamație care a fost respinsă la 10 ianuarie 2001.

10 Contestând faptul că datorează respectiva datorie vamală, Boeckmans België a acționat în justiție, la 2 februarie 2001, Belgische Staat în fața rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen (Tribunalul de Primă Instanță din Anvers). Prin citația din 8 februarie 2001, Boeckmans België a chemat Direct Parcel în garanție pentru toate creanțele puse în sarcina sa de Belgische Staat.

11 Belgische Staat a introdus o acțiune incidentală având ca obiect obligarea solidară a Direct Parcel și a Boeckmans België la plata taxelor vamale datorate.

12 Prin hotărârea din 7 aprilie 2004, rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen a respins acțiunea Boeckmans België și a obligat-o pe aceasta din urmă, precum și pe Direct Parcel la plata acestor taxe vamale.

13 Prin hotărârea din 7 noiembrie 2006, hof van beroep te Antwerpen (Curtea de apel din Anvers) a modificat hotărârea menționată. Această instanță a declarat caduc dreptul Belgische Staat de a proceda la recuperarea respectivei datorii vamale, pentru motivul că Belgische Staat nu furnizase nicio probă a unei înscrieri în evidența contabilă anterioare a valorii taxelor respective în conformitate cu articolul 221 alineatul (1) din Codul vamal.

14 În aceste condiții, Belgische Staat a sesizat instanța de trimitere cu un recurs în casație împotriva acestei hotărâri a hof van beroep te Antwerpen, susținând că lipsa înscrierii în

evidența contabilă sau înscrierea în evidența contabilă tardivă a datoriei vamale respective nu împiedica recuperarea acesteia de către autoritățile vamale.

15 În aceste condiții, Hof van Cassatie (Curtea de Casație) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Înscrierea în evidența contabilă prevăzută la articolul 221 din [Codul vamal] reprezintă înscrierea în evidența contabilă menționată la articolul 217 [din acest cod], care prevede că orice valoare este înregistrată de autoritățile vamale în evidențele contabile sau pe orice alt suport echivalent?

2) În cazul în care răspunsul la prima întrebare este afirmativ, cum trebuie interpretat textul prevederii articolului 217 din [Codul vamal], potrivit căreia valoarea taxelor «este înregistrată de autoritățile vamale în evidențele contabile sau pe orice alt suport echivalent»? De această prevedere sunt legate cerințe minime determinate, de ordin tehnic sau formal, ori [articolul menționat] acordă în totalitate statelor membre sarcina de a stabili norme detaliate cu privire la practica înscrierii în evidența contabilă a valorii taxelor, fără a asocia acestei prevederi nicio cerință minimală? Trebuie să se facă o distincție între această înscriere în evidența contabilă și înscrierea valorii taxelor în contabilitatea resurselor proprii menționată la articolul 6 din [Regulamentul nr. 1150/2000]?

3) Articolul 221 alineatul (1) din [Codul vamal] trebuie să fie interpretat în sensul în care comunicarea valorii taxelor în conformitate cu normele corespunzătoare nu se consideră drept comunicarea către debitor a valorii taxelor în sensul [acestui articol] decât dacă valoarea taxelor a fost înscrisă în evidența contabilă înainte de a

fi comunicată debitorului? Pe de altă parte, ce se înțelege prin sintagma «n conformitate cu normele corespunzătoare» din [articolul menționat]?

4) În cazul în care răspunsul la a treia întrebare este afirmativ, poate exista o prezumție, în favoarea statului, potrivit căreia înscrierea în evidența contabilă a valorii taxelor a fost efectuată înainte de comunicarea acestei valori către debitor? Instanța națională ar putea să se întemeieze pe o prezumție de adevăr a declarației autorităților vamale potrivit căreia valoarea taxelor a fost înscrisă în evidența contabilă înainte de comunicarea acestei valori către debitor sau autoritățile respective trebuie să prezinte în mod sistematic, în fața instanței naționale, proba scrisă a înscrierii în evidența contabilă a valorii taxelor?

5) Cerința înscrierii în evidența contabilă a valorii taxelor înainte de comunicarea acestei valori către debitor, impusă la articolul 221 alineatul (1) din [Codul vamal], trebuie să fie îndeplinită sub sancțiunea nulității sau a decăderii din dreptul de a percepe sau de a recupera datoria vamală? Cu alte cuvinte, [acest articol] trebuie să fie interpretat în sensul că, în cazul în care valoarea taxelor a fost comunicată debitorului de către autoritățile vamale în conformitate cu normele corespunzătoare, dar valoarea respectivă a taxelor nu a fost înscrisă în evidența contabilă de către [aceste autorități] anterior comunicării acesteia către debitor, această valoare nu mai poate fi percepută, consecința fiind aceea că [autoritățile menționate], pentru a putea totuși percepe valoarea respectivă, trebuie să o comunice în conformitate cu normele corespunzătoare către debitor după ce această valoare a taxelor a fost înscrisă în evidența contabilă și atât timp cât această înscriere în evidența contabilă a fost efectuată în termenul de prescripție prevăzut la [articolul menționat]?

6) În cazul în care răspunsul la a cincea întrebare este pozitiv, care este consecința plății de către debitor a valorii taxelor care i-a fost comunicată fără să fie înscrisă anterior în evidența contabilă? Această plată trebuie să fie considerată o plată nedatorată care poate fi recuperată de la stat?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

16 În ceea ce privește această întrebare, este suficient să se amintească faptul că, în Ordonanța din 9 iulie 2008, Gerlach & Co. (C-477/07, punctele 18 și 23), Curtea a răspuns deja în mod afirmativ la aceasta.

17 În consecință, trebuie să se răspundă la prima întrebare că articolul 221 alineatul (1) din Codul vamal trebuie interpretat în sensul că „înscrierea în evidența contabilă" a valorii taxelor care trebuie recuperate prevăzută în acesta constituie „înscrierea în evidența contabilă" a valorii respective, astfel cum este aceasta definită la articolul 217 alineatul (1) din codul menționat.

Cu privire la a doua întrebare

18 În ceea ce privește a doua parte a acestei întrebări, prin care instanța de trimitere solicită Curții să se pronunțe cu privire la aspectul dacă trebuie să se facă distincție între „înscrierea în evidența contabilă" în sensul articolului 217 alineatul (1) din Codul vamal și înscrierea valorii taxelor în contabilitatea resurselor proprii prevăzută la articolul 6 din Regulamentul nr. 1150/2000, este necesar să se sublinieze că și la această întrebare Curtea a răspuns deja în Ordonanța Gerlach & Co., citată anterior (punctele 22 și 23).

19 Deși, în această ordonanță, Curtea s-a pronunțat astfel cu privire la articolul 6 din Regulamentul (CEE, Euratom) nr. 1552/89 al Consiliului din 29 mai 1989 de punere în aplicare a Deciziei 88/376/CE, Euratom privind resursele proprii ale Comunităților (JO

L 155, p. 1), această concluzie este pe deplin aplicabilă articolului 6 din Regulamentul nr. 1150/2000, al cărui text este în esență identic cu cel al articolului 6 din Regulamentul nr. 1552/89.

20 În consecință, se impune să se considere că trebuie să se facă distincție între „înscrierea în evidența contabilă" în sensul articolului 217 alineatul (1) din Codul vamal și înscrierea taxelor constatate în contabilitatea resurselor proprii prevăzută la articolul 6 din Regulamentul nr. 1150/2000.

21 În ceea ce privește prima parte a acestei întrebări, privind aspectul dacă articolul 217 din Codul vamal impune cerințe minime de ordin tehnic sau formal cu privire la înscrierea în evidența contabilă a valorii taxelor, trebuie arătat că din articolul 217 alineatul (1) primul paragraf din Codul vamal rezultă că înscrierea în evidența contabilă constă în înregistrarea de către autoritățile vamale a valorii taxelor la import sau la export care rezultă dintr-o datorie vamală în evidențele contabile sau pe orice alt suport echivalent.

22 Conform articolului 217 alineatul (2) din codul menționat, revine statelor membre sarcina de a stabili regulile practice pentru înscrierea în evidența contabilă a valorii taxelor. Aceste reguli pot varia în momentul în care autoritățile vamale, având în vedere condițiile în care datoria vamală a luat naștere, au certitudinea că valoarea taxelor care rezultă din datoria respectivă va fi plătită.

23 Astfel, în condițiile în care articolul 217 din Codul vamal nu prevede reguli practice ale „înscrierii în evidența contabilă" în sensul acestei dispoziții și nici, prin urmare, cerințe minime de ordin tehnic sau formal, această înscriere în evidența contabilă trebuie să fie efectuată astfel încât să asigure înscrierea de către autoritățile vamale competente a valorii exacte a taxelor la import sau la export care rezultă dintr-o datorie vamală în evidențele contabile sau pe orice alt suport echivalent, pentru a permite, în special, ca înscrierea în evidența contabilă a valorilor respective să fie stabilită cu certitudine și în privința debitorului.

24 Pe de altă parte, Curtea s-a pronunțat deja în sensul că, având în vedere marja de apreciere care le este conferită la articolul 217 alineatul (2) din Codul vamal, trebuie să se considere că statele membre pot prevedea că înscrierea în evidența contabilă a valorii taxelor care rezultă dintr-o datorie vamală se realizează prin înregistrarea valorii menționate în procesul-verbal întocmit de autoritățile vamale competente în vederea constatării unei încălcări a legislației vamale aplicabile, precum autoritățile menționate la articolul 267 din Legea generală vamală și privind accizele (loi générales sur les douanes et accises), aprobată prin Decretul regal din 18 iulie 1977 (*Belgisch Staatsblad*, 21 septembrie 1977, p. 11425), confirmat prin Legea vamală și privind accizele din 6 iulie 1978 (loi du 6 juillet 1978 concernant les douanes et accises) (*Belgisch Staatsblad*, 12 august 1978, p. 9013) (Hotărârea din 16 iulie 2009, Distillerie Smeets Hasselt și alții, C-126/08, Rep., p. I-6809, punctul 25).

25 În consecință, având în vedere tot ceea ce precedă, trebuie să se răspundă la a doua întrebare că trebuie să se facă distincție între „înscrierea în evidența contabilă" în sensul articolului 217 alineatul (1) din Codul vamal și înscrierea taxelor constatate în contabilitatea resurselor proprii prevăzută la articolul 6 din Regulamentul nr. 1150/2000. În condițiile în care articolul 217 din Codul vamal nu prevede reguli practice ale „înscrierii în evidența contabilă" în sensul acestei dispoziții și nici, prin urmare, cerințe minime de ordin tehnic sau formal, această înscriere în evidența contabilă trebuie să fie efectuată astfel încât să asigure înscrierea de către autoritățile vamale competente a valorii exacte a taxelor la import sau a taxelor la export care rezultă dintr-o datorie vamală în evidențele contabile sau pe orice alt suport echivalent, pentru a permite, în special, ca înscrierea în evidența contabilă a valorilor respective să fie dovedită cu certitudine, inclusiv în privința debitorului.

Cu privire la a treia întrebare

26 Curtea a amintit că din formularea articolului 221 alineatul (1) din Codul vamal rezultă că înscrierea în evidența contabilă, care, potrivit articolului 217 alineatul (1) din codul menționat, constă în înregistrarea valorii taxelor de către autoritățile respective în evidențele contabile sau pe orice alt suport echivalent, trebuie în mod necesar să fie anterioară comunicării către debitor a valorii taxelor la import sau a taxelor la export (a

se vedea în special Hotărârea din 16 iulie 2009, Snauwaert și alții, C-124/08 și C-125/08, Rep., p. I-6793, punctul 21).

27 Astfel, o asemenea derulare cronologică a operațiunilor de înscriere în evidența contabilă și de comunicare a valorii taxelor, consacrată prin titlul însuși al secțiunii 1 din titlul VII capitolul 3 din Codul vamal, și anume „Înscrierea în evidența contabilă și comunicarea valorii drepturilor debitorului vamal", trebuie respectată, pentru a nu da naștere unor diferențe de tratament între contribuabili și pentru a nu dăuna, pe de altă parte, funcționării armonioase a uniunii vamale (a se vedea în special Hotărârea Snauwaert și alții, citată anterior, punctul 22).

28 Prin urmare, Curtea s-a pronunțat în sensul că articolul 221 alineatul (1) din Codul vamal trebuie interpretat în sensul că nu poate fi efectuată în mod valabil comunicarea de către autoritățile vamale către debitor, în conformitate cu normele corespunzătoare, a valorii taxelor la import sau la export care trebuie plătite decât dacă valoarea acestor taxe a fost înscrisă anterior în evidența contabilă de autoritățile menționate (a se vedea în special Hotărârea Snauwaert și alții, citată anterior, punctul 23).

29 Curtea s-a pronunțat de asemenea în sensul că statele membre nu sunt obligate să adopte norme de procedură specifice referitoare la regulile potrivit cărora trebuie să aibă loc comunicarea către debitor a valorii taxelor la import sau la export în condițiile în care respectivei comunicări îi pot fi aplicate norme de procedură interne cu caracter general care garantează o informare adecvată a debitorului și care îi permite acestuia să asigure, în deplină cunoștință de cauză, apărarea drepturilor sale (Hotărârea din 23 februarie 2006, Molenbergnatie, C-201/04, Rec., p. I-2049, punctul 54).

30 În consecință, trebuie să se răspundă la a treia întrebare că articolul 221 alineatul (1) din Codul vamal trebuie interpretat în sensul că nu poate fi efectuată în mod valabil comunicarea de către autoritățile vamale către debitor, în conformitate cu normele

corespunzătoare, a valorii taxelor la import sau la export care trebuie plătite decât dacă valoarea acestor taxe a fost înscrisă anterior în evidența contabilă de autoritățile menționate. Statele membre nu sunt obligate să adopte norme de procedură specifice referitoare la regulile potrivit cărora trebuie să aibă loc comunicarea către debitor a valorii taxelor menționate în condițiile în care acestei comunicări îi pot fi aplicate norme de procedură interne cu caracter general care garantează o informare adecvată a debitorului și care îi permite acestuia să asigure, în deplină cunoștință de cauză, apărarea drepturilor sale.

Cu privire la a patra întrebare

31 Prin intermediul acestei întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă dreptul comunitar se opune ca instanța națională să se întemeieze pe o prezumție referitoare la declarația autorităților vamale, potrivit căreia valoarea taxelor a fost înscrisă în evidența contabilă înainte de comunicarea acestei valori către debitor sau dacă dreptul comunitar impune ca autoritățile respective să prezinte în mod sistematic, în fața instanței naționale, proba scrisă a înscrierii în evidența contabilă a valorii taxelor.

32 În această privință, nu se contestă faptul că, în ceea ce privește acest aspect referitor la sarcina probei „înscrierii în evidența contabilă" a datoriei vamale în sensul articolului 217 din Codul vamal, dreptul comunitar nu prevede nicio dispoziție specială.

33 Or, în lipsa unei reglementări comunitare în materie, revine ordinii juridice interne din fiecare stat membru atribuția de a desemna instanțele competente și de a stabili modalitățile procedurale aplicabile acțiunilor destinate să asigure protecția drepturilor conferite justițiabililor ca urmare a efectului direct al dreptului comunitar, cu condiția

ca aceste modalități să nu fie mai puțin favorabile decât cele aplicabile unor acțiuni similare din dreptul intern (principiul echivalenței) și să nu facă practic imposibilă sau excesiv de dificilă exercitarea drepturilor conferite de ordinea juridică comunitară (principiul efectivității) (a se vedea în special Hotărârea din 7 septembrie 2006, Laboratoires Boiron, C-526/04, Rec., p. I-7529, punctul 51, precum și Hotărârea din 8 septembrie 2009, Budějovický Budvar, C-478/07, Rep., p. I-7721, punctul 88 și jurisprudența citată).

34 Aceste considerații sunt valabile de asemenea în ceea ce privește, mai ales, mijloacele de probă, în special normele privind împărțirea sarcinii probei, aplicabile acțiunilor referitoare la o încălcare a dreptului comunitar (a se vedea în special Hotărârea din 24 aprilie 2008, Arcor, C-55/06, Rep., p. I-2931, punctul 191).

35 Pentru a asigura respectarea principiului efectivității, instanța națională, în cazul în care constată că obligarea debitorului datoriei vamale să suporte sarcina probei lipsei înscrierii în evidența contabilă a acestei datorii poate să facă imposibilă sau excesiv de dificilă administrarea unei astfel de probe, în special din cauza faptului că aceasta privește date de care debitorul nu poate să dispună, este obligată să recurgă la toate mijloacele procedurale puse la dispoziția sa de dreptul național, printre care se numără și acela de a dispune activitățile de cercetare judecătorească necesare, inclusiv prezentarea de către una dintre părți sau de către un terț a unui act sau a unui înscris (a se vedea, prin analogie, Hotărârea Laboratoires Boiron, citată anterior, punctul 55).

36 În consecință, trebuie să se răspundă la a patra întrebare că dreptul comunitar nu se opune ca instanța națională să se întemeieze pe o prezumție referitoare la declarația autorităților vamale, potrivit căreia valoarea taxelor la import sau la export „a fost înscrisă în evidența contabilă", în sensul articolului 217 din Codul vamal, înainte de

comunicarea acestei valori către debitor, cu condiția ca principiul efectivității și cel al echivalenței să fie respectate.

Cu privire la a cincea întrebare

37 În ceea ce privește întrebarea privind consecințele unei lipse a înscrierii în evidența contabilă a datoriei vamale anterior comunicării valorii acesteia din urmă debitorului, Curtea s-a pronunțat în sensul că, deși este adevărat că nerespectarea articolului 221 alineatul (1) din Codul vamal de către autoritățile vamale ale unui stat membru poate împiedica recuperarea valorii taxelor legal datorate sau perceperea de dobânzi de întârziere, nu este mai puțin adevărat că o astfel de nerespectare nu are nicio consecință asupra existenței acestor drepturi (a se vedea în special Hotărârea din 20 octombrie 2005, Transport Maatschappij Traffic, C-247/04, Rec., p. I-9089, punctul 28).

38 Rezultă că autoritățile vamale au posibilitatea de a proceda la o nouă comunicare a acestei valori, cu respectarea condițiilor prevăzute la articolul 221 alineatul (1) din Codul vamal (Ordonanța Gerlach & Co., citată anterior, punctul 28).

39 În consecință, trebuie să se răspundă la a cincea întrebare că articolul 221 alineatul (1) din Codul vamal trebuie interpretat în sensul că, anterior comunicării valorii taxelor care trebuie recuperate, trebuie să fi fost realizată înscrierea în evidența contabilă a acestei valori de către autoritățile vamale ale statului membru respectiv, iar în cazul în care valoarea menționată nu a făcut obiectul unei înscrieri în evidența contabilă, în conformitate cu articolul 217 alineatul (1) din Codul vamal, aceasta nu poate să fie recuperată de autoritățile menționate, care au totuși posibilitatea de a proceda la o nouă comunicare a aceleiași valori, cu respectarea condițiilor prevăzute la articolul 221

alineatul (1) din Codul vamal și a normelor privind prescripția în vigoare la data la care a luat naștere datoria vamală.

Cu privire la a șasea întrebare

40 Curtea a considerat că valoarea taxelor la import sau a taxelor la export rămâne „legal datorată" în sensul articolului 236 alineatul (1) primul paragraf din Codul vamal, chiar și în cazul în care această valoare nu a fost comunicată debitorului în conformitate cu articolul 221 alineatul (1) din acest cod (Hotărârea Transport Maatschappij Traffic, citată anterior, punctul 29).

41 Aceste considerații sunt valabile de asemenea în cazul în care, deși valoarea acestor taxe a fost comunicată debitorului, comunicarea respectivă nu a fost precedată de o înscriere în evidența contabilă a acestei valori.

42 Într-un astfel de caz, după cum s-a menționat la punctul 39 din prezenta hotărâre, autoritățile vamale au posibilitatea de a proceda la o nouă comunicare a valorii menționate, cu respectarea condițiilor prevăzute la articolul 221 alineatul (1) din Codul vamal și a normelor privind prescripția în vigoare la data la care a luat naștere datoria vamală.

43 Cu toate acestea, dacă o astfel de comunicare nu mai este posibilă din cauza faptului că termenul stabilit la articolul 221 alineatul (3) din Codul vamal a expirat, datoria este prescrisă și, prin urmare, stinsă în sensul articolului 233 din acest cod (Hotărârea Molenbergnatie, citată anterior, punctele 40 și 41).

44 Într-o astfel de situație, în principiu, debitorul trebuie să poată obține rambursarea valorilor plătite în temeiul acestei datorii vamale.

45 Astfel, potrivit unei jurisprudențe consacrate, dreptul de a obține restituirea impozitelor percepute într-un stat membru cu încălcarea normelor de drept comunitar este urmarea și completarea drepturilor conferite justițiabililor de dispozițiile comunitare, astfel cum au fost acestea interpretate de Curte. Statul membru este, prin urmare, ținut, în principiu, să restituie impozitele percepute cu încălcarea dreptului comunitar (a se vedea în special Hotărârea din 13 martie 2007, Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation, C-524/04, Rep., p. I-2107, punctul 110 și jurisprudența citată).

46 În lipsa unei reglementări comunitare în materia restituirii taxelor percepute fără a fi datorate, revine ordinii juridice interne din fiecare stat membru atribuția de a desemna instanțele competente și de a stabili modalitățile procedurale aplicabile acțiunilor în justiție destinate să asigure protecția drepturilor conferite justițiabililor de dreptul comunitar, cu condiția, pe de o parte, ca aceste modalități să nu fie mai puțin favorabile decât cele aplicabile unor acțiuni similare din dreptul intern (principiul echivalenței) și, pe de altă parte, ca acestea să nu facă practic imposibilă sau excesiv de dificilă exercitarea drepturilor conferite de ordinea juridică comunitară (principiul efectivității) (a se vedea în special Hotărârea Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation, citată anterior, punctul 111 și jurisprudența citată).

47 Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se răspundă la a șasea întrebare că, deși valoarea taxelor la import sau a taxelor la export rămâne „legal datorată” în sensul articolului 236 alineatul (1) primul paragraf din Codul vamal chiar și în cazul în care această valoare a fost comunicată debitorului fără să fi fost anterior înscrisă în evidența contabilă în conformitate cu articolul 221 alineatul (1) din acest cod, nu este mai puțin adevărat că, dacă o astfel de comunicare nu mai este posibilă din cauza faptului că termenul stabilit la articolul 221 alineatul (3) din codul menționat a expirat, debitorul menționat trebuie, în principiu, să poată obține rambursarea acestei valori de către statul membru care a perceput-o.

Cu privire la cheltuielile de judecată

48 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară:

1) **Articolul 221 alineatul (1) din Regulamentul (CEE) nr. 2913/92 al Consiliului din 12 octombrie 1992 de instituire a Codului vamal comunitar trebuie interpretat în sensul că „înscrierea în evidența contabilă" a valorii taxelor care trebuie recuperate prevăzută în acesta constituie „înscrierea în evidența contabilă" a valorii respective, astfel cum este aceasta definită la articolul 217 alineatul (1) din regulamentul menționat.**

2) **Trebuie să se facă distincție între „înscrierea în evidența contabilă" în sensul articolului 217 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2913/92 și înscrierea taxelor constatate în contabilitatea resurselor proprii prevăzută la articolul 6 din Regulamentul (CE, Euratom) nr. 1150/2000 al Consiliului din 22 mai 2000 privind punerea în aplicare a Deciziei 94/728/CE, Euratom referitoare la sistemul resurselor proprii ale Comunităților. În condițiile în care articolul 217 din Regulamentul nr. 2913/92 nu prevede reguli practice ale „înscrierii în evidența contabilă" în sensul acestei dispoziții și nici, prin urmare, cerințe minime de ordin tehnic sau formal, această înscriere în evidența contabilă trebuie să fie efectuată astfel încât să asigure înscrierea de către autoritățile vamale competente a valorii exacte a taxelor la import sau a taxelor la export care rezultă dintr-o datorie vamală în evidențele contabile**

sau pe orice alt suport echivalent, pentru a permite, în special, ca înscrierea în evidența contabilă a valorilor respective să fie dovedită cu certitudine, inclusiv în privința debitorului.

3) Articolul 221 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2913/92 trebuie interpretat în sensul că nu poate fi efectuată în mod valabil comunicarea de către autoritățile vamale către debitor, în conformitate cu normele corespunzătoare, a valorii taxelor la import sau la export care trebuie plătite decât dacă valoarea acestor taxe a fost înscrisă anterior în evidența contabilă de autoritățile menționate. Statele membre nu sunt obligate să adopte norme de procedură specifice referitoare la regulile potrivit cărora trebuie să aibă loc comunicarea către debitor a valorii taxelor menționate în condițiile în care acestei comunicări îi pot fi aplicate norme de procedură interne cu caracter general care garantează o informare adecvată a debitorului și care îi permite acestuia să asigure, în deplină cunoștință de cauză, apărarea drepturilor sale.

4) Dreptul comunitar nu se opune ca instanța națională să se întemeieze pe o prezumție referitoare la declarația autorităților vamale, potrivit căreia valoarea taxelor la import sau la export a fost „înscrisă în evidența contabilă", în sensul articolului 217 din Regulamentul nr. 2913/92, înainte de comunicarea acestei valori către debitor, cu condiția ca principiul efectivității și cel al echivalenței să fie respectate.

5) Articolul 221 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2913/92 trebuie interpretat în sensul că, anterior comunicării valorii taxelor care trebuie recuperate, trebuie să fi fost realizată înscrierea în evidența contabilă a acestei valori de către autoritățile vamale ale statului membru respectiv, iar în cazul în care valoarea menționată nu a făcut obiectul unei înscrieri în evidența contabilă, în conformitate cu articolul 217 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2913/92, aceasta nu poate să fie recuperată de autoritățile menționate, care au totuși posibilitatea de a proceda la o nouă comunicare a aceleiași valori, cu respectarea condițiilor prevăzute la articolul 221 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2913/92 și a normelor privind prescripția în vigoare la data la care a luat naștere datoria vamală.

6) Deși valoarea taxelor la import sau a taxelor la export rămâne „legal datorată” în sensul articolului 236 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul nr. 2913/92 chiar și în cazul în care această valoare a fost comunicată debitorului fără să fi fost anterior înscrisă în evidența contabilă în conformitate cu articolul 221 alineatul (1) din acest regulament, nu este mai puțin adevărat că, dacă o astfel de comunicare nu mai este posibilă din cauza faptului că termenul stabilit la articolul 221 alineatul (3) din regulamentul menționat a expirat, debitorul menționat trebuie, în principiu, să poată obține rambursarea acestei valori de către statul membru care a perceput-o.

Semnături